

Olsztyn, 6 grudnia 2018 r.

PS-VI.431.2.18.2018.KS

Pani
Barbara Sulima
Dyrektor Domu nr 4 im. Janusza Korczaka
w Olecku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.914.2018 z dnia 31 października 2018 r. /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku przy ul. Gołdapskiej 18 A/4. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 13 listopada 2018 r. i zakończono w dniu 15 listopada 2018 r. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) - zwanego dalej rozporządzeniem,
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / Dom nr 4 / kontrolowana jednostka - co oznacza: Dom nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku, ul. Gołdapska 18 A/4,
2. Dyrektor / Dyrektor Placówki - co oznacza: Dyrektora Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku, panią Barbarę Sulima,
3. regulamin / regulamin organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku*,
4. regulamin przyznawania kieszonkowego - co oznacza: *Regulamin przyznawania kieszonkowego wychowankom Domów im. Janusza Korczaka w Olecku*.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Czynności kontrolne

przeprowadzono w obecności pani Barbary Sulimy – Dyrektora Placówki. Kontrola oparta została o rozmowy przeprowadzone z dziećmi, analizę dokumentacji prowadzonej w Domu nr 4, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. osobę oraz pedagoga i psychologa, a także oględziny Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Dom nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku jest publiczną Placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Olecki, przeznaczoną dla 10 wychowanków. Obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną kontrolowanej jednostki prowadzi Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku.

W dacie kontroli w *Rejestrze wychowanków* Domu nr 4 widniało 8 wychowanków, których lista stanowi akta kontroli **str. 3-5**.

Działalność Domu nr 4 określa *Statut Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku* przyjęty Uchwałą nr XXXII/215/2013 Rady Powiatu w Olecku z dnia 30 sierpnia 2013 r., zmieniony Uchwałą Nr XI/54/2015 Rady Powiatu w Olecku z dnia 25 października 2015 r. /akta kontroli **str. 7 - 13**/. Wewnętrzna struktura organizacyjna, cele i zadania oraz zasady funkcjonowania zostały ujęte w *Regulaminie Organizacyjnym Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku*. W okresie objętym kontrolą w Placówce obowiązywały kolejno po sobie trzy regulaminy organizacyjne przyjęte Uchwałami Zarządu Powiatu w Olecku: nr 66/2015 z dnia 21 października 2015 r., nr 223/2017 z dnia 12 września 2017 r. oraz nr 299/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. /akta kontroli **str. 15 - 91**/.

Organizacja pracy w kontrolowanej jednostce odbywa się na podstawie *Planu działalności Domu nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku*, który opracowywany jest na każdy rok /akta kontroli **str. 93 - 95**/.

2. Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego w dniu 13 listopada 2018 r. przeprowadzono rozmowy kierowane z siedmioma wychowankami Domu nr 4 na temat przestrzegania ich praw. Z jedną osobą nie podjęto rozmowy, ponieważ przebywała ona w Hiszpanii, gdzie odbywała praktyki zawodowe.

Wyniki przeprowadzonych rozmów spisane przez kontrolujących oraz ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią **akta kontroli str. 97 - 158**. Analizie poddano również dokumentację wszystkich wychowanków Placówki.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka, oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa

w indywidualnych i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Ustalono, że wychowankowie Domu nr 4 dysponują czasem wolnym po zajęciach lekcyjnych, a także w weekendy i inne dni wolne od zajęć szkolnych, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na odrabianie lekcji i naukę własną.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Placówki wynika, iż wychowankom w czasie wolnym zapewniano możliwość udziału w zajęciach na terenie Placówki oraz poza nią /**akta kontroli str. 159 – 161/**. W Placówce organizowano liczne konkursy (m.in. ortograficzny, literacki, plastyczny, matematyczny), zajęcia sportowe oraz zabawy i uroczystości okolicznościowe (m.in. zabawa walentynkowa, piknik rodzinny, święto pieczonego ziemniaka, Andrzejki, spotkanie wigilijne). Nadmienić należy, że kontrolowana jednostka ma do dyspozycji: dwie sale gimnastyczne, dobrze wyposażoną siłownię, pracownię plastyczną, boisko do gry w piłkę nożną oraz plac zabaw.

W okresie objętym kontrolą wychowankowie korzystali z pływalni w hali LEGA oraz chodzili na seanse filmowe do kina Mazur.

Wychowankom zorganizowano również m.in.:

- wyjazd do teatru Buffo w Warszawie na spektakl „Mctro”;
- 3-dniową wycieczkę do Warszawy, podczas której przebywali oni w Centrum Nauki Kopernik, Aquaparku, a także zwiedzali Muzeum Powstania Warszawskiego oraz Zamek Królewski;
- 3-dniową wycieczkę do Torunia;
- wyjazd do Parku Wodnego Tropikana w Mikołajkach;
- 3-dniowy wyjazd do Zakopanego, Zatorza (gdzie korzystali z atrakcji rodzinnego parku rozrywki Energylandia), a także na Słowację (pobyt w Aquapark Tatralandia);
- wyjazd do gospodarstwa agroturystycznego Safari w Zatykach oraz na Piękną Górę w Gołdapi;
- 3-dniową wycieczkę do Gdyni.

Jedna wychowanka, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, w okresie podlegającym kontroli, uczęszczała na siłownię.

Z informacji Dyrektora wynika, iż wychowankowie Domu nr 4 angażują się w organizację czasu wolnego (w tym różnych uroczystości) dla dzieci z pozostałych Placówek im. Janusza Korczaka w Olecku.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z zespołem inspektorów pozytywnie wypowiadali się na temat organizacji czasu wolnego, wskazując na powyższe formy. Ponadto potwierdzili, iż Placówka umożliwia im rozwijanie pasji i zainteresowań.

Prawo do pomocy specjalistycznej – rozumiane jako prawo do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób a także łagodzenia skutków separacji z rodziną.

Z informacji Dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, iż w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy pedagog i psycholog /**akta kontroli str. 163/**. Godziny pracy specjalistów dostosowane są do potrzeb wychowanków, bowiem w dużej mierze pracują oni w godzinach popołudniowych. Praca kadry specjalistycznej prowadzona jest na podstawie

Planu pracy pedagoga oraz Planu pracy psychologa /akta kontroli str. 165 - 171/.

Ustalono, iż wychowankowie kontrolowanej jednostki uczestniczą w zajęciach indywidualnych oraz grupowych (profilaktycznych) organizowanych przez specjalistów **/akta kontroli str. 173 - 175/.**

Na podstawie informacji przekazanych przez pedagoga oraz analizy dokumentacji ustalono, że prowadził on głównie zajęcia psychoedukacyjne, profilaktyczne, zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, a także udzielał pomocy w nauce, porad i wsparcia wychowankom w rozwiązywaniu bieżących problemów.

Praca psychologa w dużej mierze miała charakter profilaktyczny i terapeutyczny. Wychowankowie korzystali również ze wsparcia psychologicznego.

Podjęmowane przez specjalistów działania odnotowywane są w *Dzienniku zajęć psychologa/pedagoga*. Specjaliści prowadzą dokumentację, o której mowa w § 17 ust. 3 i 4 rozporządzenia, tj. karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga oraz arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych.

Z informacji Dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, iż dla wychowanków Placówki nie sporządza się diagnoz psychofizycznych, określonych § 14 ust.1 ww. rozporządzenia, ponieważ są to osoby pełnoletnie.

Podczas rozmów z zespołem inspektorów wszyscy wychowankowie potwierdzili, że mogą liczyć na pomoc specjalistów zatrudnionych w Placówce. Czworo z nich wskazało, iż korzysta z pomocy psychologa i pedagoga. Troje natomiast poinformowało, że obecnie nie potrzebuje takiej pomocy. Na pytanie, czy po opuszczeniu Placówki będą mogli liczyć na pomoc i wsparcie osób w niej zatrudnionych (na co wskazują zapisy § 9 ust. 4 regulaminu), wszyscy podali odpowiedź twierdzącą.

Prawo do życia bez przemocy – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

W regulaminie organizacyjnym uwzględniono katalog nagród oraz kar stosowanych w Placówce. Zgodnie z treścią § 22 pkt. 4 powyższego dokumentu, wychowanek ma prawo odwołać się do Dyrektora od kary, którą uważa za niesłusznie otrzymaną. Na podstawie informacji przekazanych przez Dyrektora ustalono, że nikt z wychowanków, w okresie objętym kontrolą, nie korzystał z takiej możliwości.

Wszyscy wychowankowie potwierdzili, iż wiedzą za co mogą być nagrodzeni, a za co ukarani. Pytani o najczęściej stosowane nagrody podali: wyższe kieszonkowe, nagrody rzeczowe, pochwały oraz wycieczki. Natomiast wśród najczęściej stosowanych kar wymieniali: niższe kieszonkowe, dodatkowy dyżur i ograniczenie czasu korzystania z komputera.

Podczas rozmów z kontrolującymi wszyscy wychowankowie poinformowali, iż nigdy nie zostali poniżeni lub upokorzeni oraz nie doświadczyli przemocy fizycznej ze strony pracowników Placówki. Nie byli również świadkami stosowania przemocy fizycznej wobec innych wychowanków. Na pytanie dotyczące używania wulgarnych słów przez wychowawców w obecności wychowanków, wszyscy odpowiedzieli przecząco. Wychowanków zapytano

o sposób, w jaki wychowawcy pomagają rozwiązywać spory/kłótnie między nimi. Pięć osób wskazało rozmowę, a dwie poinformowało, że nie ma takich sytuacji.

Na pytanie o sposób rozwiązywania sporów/konfliktów między wychowawcą a wychowankiem, wychowankowie odpowiedzieli, iż w przypadku takich sytuacji podejmowane są rozmowy.

Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby w ramach kary w ogóle nie otrzymali kieszonkowego, czy nie mogli odwiedzić domu rodzinnego.

Prawo do nauki - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Na podstawie informacji Dyrektora kontrolowanej /**akta kontroli str. 3-5/** ustalono, że wychowankowie realizują obowiązek szkolny w:

- gimnazjum - 1 osoba,
- szkoła zawodowa – 3 osoby,
- technikum – 3 osoby,
- szkoła policealna - 1 osoba.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z osobami kontrolującymi potwierdzili, że są wyposażeni w niezbędne podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Zapytani, kto pomaga im w odrabianiu lekcji, podali, że wychowawca oraz pedagog. Sześcioro wychowanków poinformowało, że w przypadku trudności w nauce ma możliwość skorzystania z korepetycji, a jeden, iż takiej pomocy nie potrzebuje.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych – rozumianego jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej oraz opieki w trakcie choroby.

Wychowankowie Domu nr 4 objęci są podstawową opieką medyczną lekarza rodzinnego w Poradni „Olmedica” w Olecku przy ul. Gołdapskiej 1. Ponadto, w zależności od potrzeb wychowanków, zapewniana jest im opieka poradni specjalistycznych /**akta kontroli str. 3-5/**.

Ustalono, iż w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, w pełnym wymiarze czasu pracy, zatrudniona jest pielęgniarka /**akta kontroli str. 163/**.

Dokumentacja medyczna wychowanków (karty szpitalne, wyniki badań oraz potwierdzenia odbytych konsultacji lekarskich wraz z zaleceniami) przechowywana jest w indywidualnych teczkach. Informacje dotyczące podawanych leków odnotowuje się w dokumencie pn. *Karta podawania leków*.

Wszyscy wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów potwierdzili, że w przypadku problemów zdrowotnych zawsze udzielana jest im odpowiednia pomoc oraz realizowane są zalecenia lekarskie. Ponadto wskazali, iż nie było sytuacji, aby pracownicy Placówki palili papierosy w ich obecności. Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, by kiedykolwiek wychowawca w celu wyciszenia agresywnego zachowania podawał im leki uspokajające.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora wynika, że wychowankowie Placówki przystępują do sakramentów świętych, a także przestrzegają tradycji związanych z obchodzeniem świąt.

Podczas rozmów z osobami kontrolującymi wszyscy wychowankowie potwierdzili, że swobodnie mogą realizować swoje praktyki religijne. Ponadto poinformowali, że do Kościoła chodzą dobrowolnie.

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego – rozumiane jako prawo do: wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnych dziecka, zaopatrzenia w odzież i obuwie dostosowane do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że wysokość zaliczek na zakup artykułów spożywczych, chemicznych i odzieży dla wychowanków, a także sposób ich rozliczania, uregulowane zostały Zarządzeniami nr 1/2017 z dnia 02.01.2017 r. i nr 1/2018 z dnia 02.01.2018 r. Dyrektora Centrum /akta kontroli str. 177 - 187/.

Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Z informacji uzyskanych od Dyrektora wynika, że wszystkie posiłki w kontrolowanej jednostce przygotowywane są przez wychowanków. W ramach swoich dyżurów dokonują oni również niezbędnych zakupów spożywczych.

Analiza jadłospisów wykazała, że uwzględniają one 4 posiłki dziennie, tj.: śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolację. Dyrektorka Placówki poinformowała, iż w jadłospisie nie uwzględnia się drugiego śniadania, ponieważ wychowankowie w ramach tego posiłku, według własnego uznania i potrzeb, zabierają do szkoły np. kanapki, słodkie bułeczki, owoce i napoje.

Na podstawie oględzin Domu nr 4 stwierdzono, że pomieszczenie kuchenne wyposażone jest w niezbędne naczynia oraz podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego, umożliwiający przygotowanie posiłków i napoi.

Wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiedzieli się na temat wyżywienia. Ponadto wskazali, że mają nieograniczony dostęp do produktów żywnościowych i napoi między głównymi posiłkami.

Zaopatrzenie w odzież i obuwie

Ustalono, że zakupy odzieży i obuwia dla wychowanków dokonywane są raz na kwartał, a także na bieżąco, adekwatnie do indywidualnych potrzeb.

Ewidencja odzieży i obuwia prowadzona jest w formie *karty odzieżowej*. Spisu odzieży zniszczonej dokonuje się w zeszycie pn. *Protokoły zniszczeń*.

Żaden z wychowanków nie wniósł zastrzeżeń w powyższym zakresie. Wszyscy poinformowali, że samodzielnie dokonują zakupów odzieży oraz butów.

Zaopatrzenie w środki higieny osobistej

Wychowankowie kontrolowanej jednostki wyposażeni są w środki higieny osobistej oraz kosmetyki w zależności od indywidualnych, bieżących potrzeb. Powyższe artykuły, wydawane wychowankom, odnotowywane są w kartach pn. *Artykuły chemiczne*.

Żaden z wychowanków podczas rozmów z zespołem inspektorów nie zgłaszał braków w zaopatrzeniu w środki, o których mowa powyżej.

Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Zasady przyznawania kieszonkowego określa *Regulamin przyznawania kieszonkowego wychowankom Domów im. Janusza Korczaka w Olecku*. W okresie podlegającym kontroli w Placówce obowiązywały kolejno cztery regulaminy przyznawania kieszonkowego, wprowadzone Zarządzeniami Dyrektora Centrum: nr 1/2014 z dnia 2 stycznia 2014 r., nr 5/2018 z dnia 1 marca 2018 r., nr 7/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r. oraz nr 10/2018 z dnia 17 września 2018 r. **/akta kontroli str. 189 - 211/**.

Analiza list wypłat kieszonkowego wykazała, iż w okresie objętym kontrolą wszystkim wychowankom, co miesiąc, zapewniano kwotę pieniężną do własnego dysponowania nie niższą niż 1 % i nie wyższą niż 8 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Wysokość kieszonkowego ustalana jest przez Dyrektora Placówki w porozumieniu z wychowawcą – liderem. Odbiór kwoty do własnego dysponowania wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście. Każdorazowy przypadek obniżenia kieszonkowego jest pisemnie uzasadniany **/akta kontroli str. 213-214/**.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi potwierdzili, iż regularnie (raz w miesiącu) otrzymują kieszonkowe. Żadna osoba nie wniosła zastrzeżeń do jego wysokości.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakt telefoniczny lub elektroniczny, w tym przede wszystkim w dni wolne od nauki szkolnej oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Zgodnie z zapisami § 10 ust. 3 regulaminu organizacyjnego, Placówka umożliwia wychowankom kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Rodzice, a także członkowie rodzin mogą ich odwiedzać w Placówce, a także uczestniczyć w uroczystościach wychowanków, takich jak np.: urodziny.

Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą dwukrotnie zorganizowano piknik rodzinny (w 2017 r. pn. *Rodzinnie. Radośnie. Razem*, a w 2018 r. pn. *Z rodziną i Ojczyzną – radośnie*). Była to m.in. doskonała okazja do zabawy i integracji.

Wychowankowie urlopowani są do domów rodzinnych lub osób bliskich w dni wolne od nauki szkolnej, w tym: weekendy, ferie, wakacje oraz święta za zgodą Dyrektora. W związku z tym, iż wychowankowie Domu nr 4 to osoby pełnoletnie, samodzielnie podpisują oświadczenie o czasowym pobycie poza Placówką.

Wychowankowie w toku rozmów z zespołem inspektorów nie wnieśli zastrzeżeń w kwestii respektowania powyższego prawa.

Prawo do wyrażania opinii - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

W myśl zapisu § 14 ust. 2 pkt. 9 regulaminu wychowankowie mają prawo do wyrażania opinii w sprawach ich dotyczących. Na podstawie informacji przekazanych przez Dyrektora kontrolowanej jednostki ustalono, iż zdanie wychowanków uwzględniane jest szczególnie w sprawach, które dotyczą: ich przyszłości, wyboru szkoły, wyglądu pokoju, ustalania dyżurów, planowania jadłospisów, a także organizowania czasu wolnego.

Wszyscy wychowankowie potwierdzili, iż mogą swobodnie wyrażać swoje opinie i poglądy.

Prawo do poszanowania prywatności - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiętek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Ustalono, że wychowankowie w Placówce mogą posiadać własność prywatną, w tym m.in.: urządzenia elektroniczne, zdjęcia, czy pamiętki.

W dokumentacji wychowanków znajdowały się podpisane przez nich oświadczenia dotyczące wyrażenia zgody na wykorzystanie wizerunku.

Wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi nie potwierdzili, aby w Placówce kontrolowano ich rzeczy osobiste, czy prywatną korespondencję. Wszyscy poinformowali, iż mogą swobodnie, z zachowaniem poczucia intymności, korzystać z toalet i łazienek. W toku oględzin Domu nr 4 stwierdzono, że drzwi do tych pomieszczeń posiadają stosowne zabezpieczenia, które uniemożliwiają wejście innych osób. Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby kiedykolwiek pracownicy rozmawiali z niepowołanymi osobami o ich sytuacji rodzinnej bądź prawnej, czy też obraźliwie komentowali ich pochodzenie.

Prawo do informacji - rozumiane jako prawo dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Z zapisów § 14 ust. 2 pkt 8 regulaminu organizacyjnego wynika, że wychowankowie mają prawo dostępu do informacji dotyczących praw i obowiązków, aktualnej sytuacji prawnej oraz podejmowanych względem nich działań.

Podczas rozmów z zespołem inspektorów wszyscy wychowankowie potwierdzili znajomość swoich praw, obowiązków, a także zasad obowiązujących w Placówce. Ponadto zapewnili, że mają dostęp do informacji poprzez media, Internet oraz książki.

Prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia - rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że wychowankowie przygotowywani są do samodzielnego życia. W ramach wykonywania swoich obowiązków uczą się m.in.: planowania i organizowania codziennych zajęć oraz wypoczynku, prowadzenia gospodarstwa domowego i dysponowania pieniędzmi. Ponadto nabywają umiejętność załatwiania spraw urzędowych. Wychowankowie samodzielnie lub z wychowawcą dokonują niezbędnych zakupów żywnościowych i odzieżowych, wykonują prace porządkowe w mieszkaniu i na terenie wokół Placówki, piorą oraz przygotowują posiłki.

Wszyscy wychowankowie, w rozmowie z osobami kontrolującymi potwierdzili, że w Placówce podejmowane są działania przygotowujące ich do samodzielnego życia. Poza tym wskazali, iż znają zasady umożliwiające im przebywanie w niej po ukończeniu 18 r. ż.

3. Pozostałe ustalenia

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji, wypowiedzi wychowanków oraz informacji przekazanych przez Dyrektora Domu nr 4 ustalono, iż w kontrolowanej jednostce zatrudniony jest jeden wychowawca, który sprawuje opiekę w sposób doraźny, dostosowując swój czas pracy do potrzeb wychowanków. Wychowankowie poinformowali, iż w razie zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji mogą się oni również kontaktować z wychowawcą telefonicznie o każdej porze.

Dyrektor wyjaśniając kwestię organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce poinformowała, iż „*od 2008 r. w ramach Placówki Wielofunkcyjnej im. Janusz Korczaka w Olecku funkcjonowała grupa usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę, nad którymi pieczę sprawował jeden wychowawca. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pełnoletnich podopiecznych oraz zauważając pozytywne efekty pracy wychowawczej w tej grupie od 2014 r. utworzono Dom nr 4 im. Janusza Korczaka w Olecku. Ideą Domu było przede wszystkim przygotowanie wychowanków do dorosłego, samodzielnego życia, nabywania niezbędnych w tym celu umiejętności – planowania i dokonywania zakupów, racjonalnego gospodarowania pieniędzmi, drobnych napraw, prac remontowych, załatwiania własnych spraw, zgodnego współdziałania z innymi ludźmi, rozwiązywania problemów na drodze negocjacji, realnego oceniania swoich możliwości, wpojenia nawyku samodyscypliny oraz odpowiedzialności za podjęte decyzje. Istotnym zadaniem jest również obniżenie poziomu lęku przed dorosłością poprzez „trening” w bezpiecznych warunkach. Wychowankowie Domu nr 4 są pod opieką wychowawcy – lidera, który wspiera ich w ww. procesie. Podczas nieobecności wychowawcy w pracy wychowankowie są z nim w kontakcie telefonicznym w razie zaistnienia naglej, pilnej sytuacji. Wychowawca dostosowuje swój czas pracy do potrzeb grupy, założonych planów wspólnego spędzania czasu wolnego. Ponadto w budynku, w którym znajduje się Dom nr 4, funkcjonują całodobowo również inne trzy Domy. W razie potrzeby wychowawcy kontrolują sytuację pełnoletnich wychowanków, służą im pomocą w sytuacji pilnej. Psycholog i pedagog placówki również odwiedzają wychowanków w różnych porach dnia, odbywają indywidualne i grupowe rozmowy. Wychowankowie mogą zwracać się do nich ze swoimi problemami.*

Podopieczni są na bieżąco zabezpieczani finansowo przez wychowawcę na zakupy art. spożywczych i chemiczno-kosmetycznych. Zakupy są dokonywane głównie przez samych

wychowanków lub z wychowawcą.(...) Samodzielnie przygotowują posiłki, sprzątają, piorą, planują jadłospis.

Jak wynika z naszych obserwacji oraz rozmów z wychowankami ww. system pracy (jeden wychowawca) przynosi pożądane efekty i spełnia swoją rolę w przygotowaniu do usamodzielnienia. Wychowankowie czują się bezpiecznie, są otoczeni odpowiednią dla ich wieku i możliwości opieką. Dzięki temu mogą doświadczać samodzielności i podejmować swoje decyzje w różnych sferach życia.

Reasumując, organizacja pracy wychowawczej w Domu nr 4 z pełnoletnimi wychowankami, zgodnie z § 13 pkt 2 /regulaminu/, dostosowana jest do wieku i potrzeb wychowanków, uwzględnia ideę przygotowania do bezpiecznego wkraczania w samodzielną dorosłość. Podopieczni mają zapewnione poczucie bezpieczeństwa, indywidualne podejście oraz możliwość swobodnych kontaktów z rodziną." /akta kontroli str. 215/.

W ocenie kontrolujących sprawowanie doraźnej opieki nad pełnoletnimi wychowankami tylko przez jednego wychowawcę jest niewystarczające i może mieć znaczący wpływ na zaspokajanie ich bieżących potrzeb oraz poczucie bezpieczeństwa (szczególnie podczas nieobecności w pracy wychowawcy spowodowanej np. urlopem wypoczynkowym).

Ponadto z ustaleń kontroli wynika, że wychowawca zatrudniony w Placówce kieruje procesem wychowawczym 8 wychowanków aktualnie w niej przebywających, co nie jest zgodnie § 16 ust. 1 rozporządzenia. Powyższa nieprawidłowość może mieć wpływ na jakość świadczonych usług, w tym zaspokajania potrzeb wychowanków. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest przyjęty w Placówce sposób organizacji pracy.

W toku kontroli ustalono, że dla wychowanków kontrolowanej jednostki nie sporządza się dokumentacji, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, tj. **planów pomocy dziecku**. Dyrektor w ustnych wyjaśnieniach poinformowała, iż dla pełnoletnich wychowanków (przebywających w Domu nr 4) nie sporządza się ww. planów, ponieważ realizują oni **indywidualne programy usamodzielnienia**. W toku kontroli stwierdzono, że w indywidualnej dokumentacji każdego wychowanka znajdują się kopie powyższych programów.

Dla każdego wychowanka prowadzona jest **karta pobytu dziecka**, o której mowa w § 17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia, zawierająca wszystkie obszary wskazane w niniejszym akcie prawnym.

W wyniku oględzin Domu nr 4 stwierdzono, że wychowankowie mieszkają w 2 pokojach 3 osobowych oraz 1 pokoju 4 osobowym. Pokoje są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę. W Placówce znajduje się również kompleksowo wyposażony aneks kuchenny oraz jadalnia. Wspólna przestrzeń mieszkalna (salon) stanowi miejsce spotkań i wypoczynku. W Domu nr 4 znajdują się dwie łazienki (chłopców oraz dziewcząt) z wydzielonym miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych. Trzeba podkreślić, iż pomieszczenia użytkowe są urządzone estetycznie i funkcjonalnie. Z uwagi na powyższe należy uznać, iż kontrolowana jednostka spełniała wymagania określone w §18 ust. 3 pkt. 1-5 rozporządzenia.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. wnoszę

o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. W celu zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz zaspakajania bieżących potrzeb przebywających w Placówce wychowanków zaleca się zatrudnienie jeszcze jednego wychowawcy. **Termin realizacji – niezwłocznie.**
2. Przestrzegać wymogu określonego przepisami § 16 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. **Termin realizacji – niezwłocznie.**

Jednocześnie informuję, że kontrolowanej jednostce przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nich zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku nie zgłoszenia zastrzeżeń proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

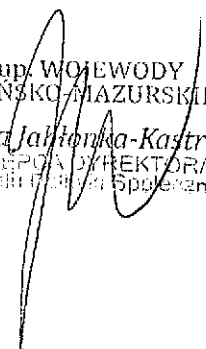
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

GŁÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GŁÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzozowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jachonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Pracy i Społecznej

2

3

1. Introduction

2. Methodology

3. Results

4. Discussion

5. Conclusion